

Zaanstreek-Waterland

Giftige stoffen ontstaan in elke brand

Schone rook bestaat niet. Elke rookwolk bevat stoffen die op termijn schadelijk kunnen zijn. Dus niet alleen bij chemische branden, maar ook woningbranden, branden bij bedrijven, voertuigen en zelfs bos- en heidebranden.

Schadelijke stoffen

Elke rookwolk bevat stoffen die acute klachten kunnen veroorzaken. De acute risico's hangen vooral af van de hoeveelheid roet en fijn stof, irriterende en verstikkende stoffen. Daarnaast bevat elke rookwolk stoffen die op termijn schadelijk kunnen zijn, zoals bijvoorbeeld dioxinen. Het gezondheidsrisico van dioxinen wordt vooral bepaald doordat de neergeslagen roetdeeltjes op gras en gewassen worden opgenomen via de voedselketen.

Gezondheidseffecten

Iedereen kent de gevolgen van het inademen van rook: prikkelende ogen, neus, keel en luchtwegen, hoesten enzovoorts. Hoe dichter de rook, hoe sneller deze effecten optreden. Personen met luchtwegaandoeningen zijn vaak gevoeliger voor effecten door het inademen van rook.

Van rook van branden zijn nu de volgende effecten bekend:

- Prikkeling of beschadiging van slijmvlies, met onder andere hoest. Herstel vindt plaats op korte termijn.
- Benauwd gevoel en kortademigheid bij personen met (over)gevoelige luchtwegen, bijvoorbeeld door astma.
- Rookvergiftiging door schadelijke stoffen, bijvoorbeeld koolmonoxide.
- Overgevoeligheid van de luchtwegen voor allerlei prikkels die maanden of jaren kan aanhouden (*RADS*: reactive airways dysfunction syndrome of irritant-induced asthma)

De kans op tijdelijke prikkeling door blootstelling aan rook is groot. Meestal heeft dit echter geen blijvende gevolgen. Als de klachten aanhouden dat moet contact worden gezocht met de huisarts. Als er op korte termijn geen gezondheidsklachten zijn, zullen die ook op lange termijn niet optreden. De kans op gezondheidsklachten na het inademen van rook is en blijft erg klein.

Ramen en deuren dicht

Het gezondheidsrisico hangt vooral af van de hoeveelheid rook die je binnen krijgt. Het is daarom belangrijk zo weinig mogelijk rook in te ademen. Als een prikkelende hoeveelheid rook woningen en gebouwen bereikt, wordt aangeraden ramen, deuren en roosters te sluiten en de mechanische ventilatie uit te schakelen. Als de concentratie buiten is afgenomen en niet meer irriterend werkt op de slijmvliezen, dan kunnen ramen, deuren en roosters weer open en moet er goed geventileerd worden.

Neergeslagen roet in de omgeving

Bij branden kunnen roet en andere deeltjes neerslaan in de omgeving. Het inslikken van veel neergeslagen roet kan schadelijk zijn, doordat roet altijd stoffen bevat die in grotere hoeveelheden schadelijk zijn, bijvoorbeeld PAK (polycyclische aromatische koolwaterstoffen). Dit geldt ook voor roet afkomstig van bijvoorbeeld (diesel)motoren.

Je kan roet binnenkrijgen via vieze handen, groenten, speeltoestellen en het naar binnen lopen met vuile schoenen. Er zijn simpele voorzorgsmaatregelen te nemen om dit tegen te gaan: het wassen van handen en groente, het reinigen van speeltoestellen en speelplaatsen en het reinigen van vieze schoenen.

In de voedselketen kunnen stoffen zoals dioxinen zich ophopen. Bijvoorbeeld dioxinen die op gras neergeslagen zijn, kunnen via vee in melk terecht komen. Als gras of hooi na een brand teveel dioxinen bevatten, worden deze gewassen soms vernietigd om te voorkomen dat de melk verontreinigd raakt. Melk met een teveel aan dioxinen wordt uiteraard vernietigd.

Wat moet ik doen als ik rook heb ingeademd?

Het inademen van rook is nooit gezond. Of de rook schadelijk is voor uw gezondheid, hangt vooral af van de hoeveelheid rook die u inademt. Hoe dichter bij de brand, hoe meer rook u inademt. En hoe langer u in de rook staat, hoe meer rook u binnen krijgt. Blijf daarom zoveel mogelijk uit de rook. Bij een kleine hoeveelheid rook is de kans op (blijvende) gevolgen voor uw gezondheid vaak ook klein. Heeft u (blijvende) gezondheidsklachten na het inademen van rook? Neem dan contact met uw huisarts op.

Zaanstreek-Waterland

Wat te doen bij calamiteiten?

Luister bij calamiteiten naar de actuele adviezen, want daarin wordt ook een deskundige geraadpleegd die kijkt naar gezondheidseffecten. Blijf zoveel mogelijk uit de rook en voorkom dat u rook inademt.

Contact

Mocht u verdere vragen of opmerkingen hebben betreffende deze informatie of informatie over andere milieugerelateerde onderwerpen, dan kunt u contact opnemen met de Medisch milieukundige van GGD Zaanstreek-Waterland via info@ggdzw.nl of (0900) 254 54 54.

Productie en uitvoering: GGD Zaanstreek-Waterland

© januari 2012